Raport

Świetlice- polskie kluby młodzieżowe?

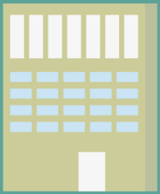

Dane do raportu pochodzą ze spotkania tematycznego organizowanego w ramach Funduszu Inicjatyw Liderskich, finansowanego przez Stowarzyszenie Szkoła- Liderów

w ramach Programu LIDERZY Polsko- Amerykańskiej Fundacji Wolności

Uczestnicy

Agata Nowacka-Bednarz,
Agnieszka Zwierzyńska,
Elżbieta Różycka,
Maria Jolanta Brykczyńska,
Jacek Piwowarski
oraz Barbara Zamożniewicz
inicjatorka i organizatorka spotkania

Spotkanie odbyło się 10-12 października 2014

Analiza świetlic została przeprowadzona na bazie obserwacji i wiedzy uczestników spotkania– jest to wyrywkowy i subiektywny opis sytuacji.

Model przedstawiony w raporcie to model wyjściowy, wymagający dalszego dopracowania

Prześwietlenie świetlic

1

Świetlice wiejskie są stałym elementem krajobrazu polskiej wsi- mieszczą się w murach budynków dawnych szkół, strażnic lub domów ludowych

2

W 2011 roku powstała możliwość tworzenia Placówek Wsparcia Dziennego (PWD)

Jedną z różnic jest możliwość korzystania z placówki tylko dzieci do 15 roku życia.

Niektóre gminy zdecydowały o utworzeniu w świetlicach placówek wsparcia dziennego (PWD) na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i sprawowaniu pieczy zastępczej

Świetlice nie będące PWD działają na podstawie przepisów prawa lokalnego- są powoływane np. uchwałą rady gminy jako świetlice wiejskie, działają często jako terenowe oddziały gminnych ośrodków kultury

3

Dzięki Programowi Rozwoju Obszarów Wiejskich czy programom Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej skierowanym do samorządów prowadzących świetlice w ostatnich latach pojawiły się liczne możliwości rozwoju świetlic

Remont i doposażenie instejących świetlic

Budowa nowych świetlic na terenach wiejskich

Potencjały

Przeszkody

w utworzeniu w świetlicach klubów młodziezowych*

Potencjały:

Baza lokalowa
która jest w większości przypadków własnością gminy, czyli do dyspozycji mieszkańców. Nie trzeba tworzyć nowych miejsc

Duża liczba świetlic w kraju
choć występują duże różnice między gminami, np. Raków- 1 świetlica, Staszów- 13 - świetlic

Młodzież
posiada duży potencjał i możliwości, jest otwarta na innych, chce się czuć potrzebna, chętnie angażuje się w działania na rzecz innych

Są wśród młodych mieszkańców liderzy
gotowi pociągnąć za sobą większą liczbę osób

Istnieją przepisy umożliwiające prowadzenie świetlic
w różnych formach i przez różne podmioty, zatem nie istnieje konieczność tworzenia nowych rozwiązań prawnych

Świetlice zwyczajowo były dostępne dla wszystkich mieszkańców
dla różnych grup wiekowych, były miejscem integracji i aktywności, wokół których kumulowało się życie wsi

Programy świetlic są skierowane głównie do dzieci
dzieci są nauczone ‘przychodzenia do świetlicy’, nawiązują się między nimi więzi. To mocny fundament dla dalszej pracy z młodzieżą w tym miejscu

Przeszkody:

Zawód wychowawcy świetlicy nie jest prestiżowy

praca wychowawców jest nisko opłacana, co negatywnie wpływa na jej jakość

Słaba komunikacja i promocja

działań świetlicy wśród mieszkańców

Lokalizacja

rozproszenie świetlic trudności z organizacją transportu

Brak standardów, systemu pracy świetlic

brak współpracy między nimi- każda ze świetlic działa oddzielnie a nie w sieci

Nieokreślone cele placówek

brak określenia misji i wizji świetlicy oraz brak monitoringu rezultatów pracy

Niedoposażenie świetlic

lub wyposażenie mijające się często z oczekiwaniem młodzieży

Niestałość finansowania

i zbyt niskie finansowanie - w zależności od możliwości gmin

W niektórych przypadkach okazjonalność działań

Stereotypy na temat młodzieży

młodzież jako zagrożenie dla porządku, jest traktowana z góry a nie po partnersku

Stereotypy na temat świetlic

ogólny zły wizerunek (skojarzenia z socjoterapią, pracą z wykluczonymi społecznie)

Świetlice będące PWD mają inne ograniczenia, które można uznać za słabe strony:

1 Mała elastyczność pracy świetlicy (regulaminy itd.)

4 Wyposażenie dostosowane do małych dzieci a nie dla młodzieży

2 **Brak możliwości objęcia działaniem młodzieży powyżej 15 roku życia**

3 **Pracownicy świetlic przyjmują rolę wychowawców (relacja wychowawca-wychowanek, wychowawca wychodzi z pozycji nadrzędnej wobec dzieci)**

5 **Duże ograniczenia związane z możliwością wykorzystania przestrzeni świetlicy do pracy wykraczającej poza program WPD**

* Analiza potencjałów i przeszkód jest dokonana na podstawie wniosków ze spotkania absolwentów Liderzy Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Jest to subiektywny obraz stworzony w oparciu o wiedzę i obserwacje prowadzone w 5 różnych gminach i w 4 różnych województwach (świętokrzyskie, podkarpackie, wielkopolskie, lubelskie). Nie jest to ocena świetlic, lecz analiza pod kontem stworzenia w nich klubów młodziezowych.

Co musi się stać, by świetlica stała się **miejscem dla młodzieży** ?

Wyjściem do myślenia o świetlicach jako miejscach, w których w sposób nowoczesny pracuje się z młodzieżą jest zmiana podejścia w myśleniu o świetlicy, młodzieży i świetlicy jako miejscu.

Opis modelu świetlicy- klubu młodzieżowego jaki proponujemy opiera się na zbiorze rekomendacji, jakie wypracowaliśmy na podstawie naszych wieloletnich doświadczeń i obserwacji. Model jest bardzo ogólny i uniwersalny, traktujemy go jako wyjście do dalszych rozmów i dalszej pracy.

Model świetlicy - klubu młodzieżowego

1 **Młodzież** jako potencjał (a nie problem)

2 **Animator** jako partner (a nie wychowawca)

3 **Świetlica** jako miejsce rodzenia się wspólnych inicjatyw, miejsce współtworzone przez młodzież i animatora (a nie pracy odtwórczej, miejsce świadczenia usług względem społeczności lokalnej)

Świetlica/klub młodzieżowy to:

1 Przestrzeń do spotkań dla młodych mieszkańców wsi bez względu na sytuację rodzinną i materialną

2 Miejsce budowania więzi między młodzieżą z danej okolicy, między młodzieżą a społecznością lokalną

3 Miejsce rozwoju kreatywności i zainteresowań młodzieży

Metody w pracy z młodzieżą w świetlicach/klubach młodzieżowych:

Edukacja rówieśnicza
uczenie się od siebie nawzajem

Praca pod okiem mentora/coacha
którym jest animator świetlicy

Praca metodą projektu społecznego
działania zakończone „widocznym rezultatem” (np. organizacja wydarzenia dla społeczności lokalnej), ewaluacja i ciągłe doskonalenie się

Nastawienie na pracę w grupie
umacnianie relacji między członkami grupy, między członkami grupy a społecznością lokalną

Młodzież włączona w tworzenie miejsca
„ich miejsce”, współodpowiedzialność młodzieży za miejsce

Nowoczesne metody pracy
na miarę XXI wieku, np. z użyciem Nowych Technologii

Metody nastawione na wzmocnienie kompetencji miękkich
współpraca w grupie, rozwiązywanie problemów, elastyczność, odpowiedzialność

Oferta zgodna z zainteresowaniami młodzieży
młodzież ma wpływ na realizowane działania

Rekomendacje dotyczące animatora

otwarty,
kreatywny,
autentyczny,
komunikatywny

posiada doświadczenie w pracy z grupą/ w grupie lub ma silną motywację, by doskonalić się w tym zakresie

elastyczny,
mobilny

otwarty na ustawiczne doskonalenie się/uczenie

traktuje młodych ludzi partnersko – nie ma relacji 'wychowanek-wychowawca'

ma szerokie horyzonty

animator= mediator, mentor i coach (w zależności od potrzeb potrafi korzystać z różnych swoich umiejętności)

animator poddawany jest ocenie (np. corocznej) przez młodzież. Jedynie animator akceptowany przez młodzież może być autorytetem i wychowawcą

rekomendacje dotyczące rekrutacji: wyłoniony w drodze otwartego konkursu przez pracodawcę (gminę), w składzie komisji przedstawiciele organizacji pozarządowych z doświadczeniem w animacji lokalnej oraz przedstawiciele młodzieży

Przestrzeń powinna być:

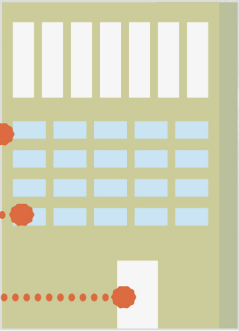

- **nowoczesna, czysta, jasna**
- **dostosowana do potrzeb młodzieży i współtworzona przez młodzież**
- **w typie idealnym – dostępna tylko dla młodzież**

Raport ze spotkania liderskiego organizowanego w ramach
Funduszu Inicjatyw Liderskich
Programu LIDERZY Polsko- Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Temat spotkania: Świetlice- polskie kluby młodzieżowe?

LIDERZY PAFW
Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

FARMA
Fundacja Aktywizacji i Rozwoju Młodzieży
www.fundacjafarma.pl
FB/fundacjafarma

Piktochart
make information beautiful